

KOULUN

TOIMINTAKULTTUURI

My.PedA 2.11.2023

Teppo Toikka

SANANEN ITSESTÄNI

Väitöskirjatutkija

Systeminen näkökulma koulujen kehittämiseen
ja opettajien yhteistyöhön

Tarkastelen koulua oppivana yhteisönä

KOULU OPPIVANA YHTEISÖNÄ

Koulu voidaan ymmärtää oppivana yhteisönä, joka pyrkii kehittymään yhteisönä ja oppimaan uutta.

Tässä yhteydessä tärkeitä teemoja ovat Peter Sengen viisi oppimistaitoa.

Mielenmallit
Henkilökohtainen osaaminen
Jaettu visio
Tiimioppiminen
Systeemiajattelu

Systeemiajattelu auttaa näkemään koulun monimutkaisena järjestelmänä, kun taas muut taidot ovat avainasemassa yhteisön oppimisessa ja kasvussa.

Lähde: Senge, P. (1990). The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization.

Väitöstutkimuksen osatutkimukset

- **Tiimioppiminen kehittämistiimeissä**
- **Uuden yhtenäiskoulun jaettu visio**
- **Opettajien yhteistyön mielenmallit**

KOULU OPPIVANA YHTEISÖNÄ

Koulu voidaan ymmärtää oppivana yhteisönä, joka pyrkii kehittymään yhteisönä ja oppimaan uutta.

Tässä yhteydessä tärkeitä teemoja ovat Peter Sengen viisi oppimistaitoa.

Mielenmallit
Henkilökohtainen osaaminen
Jaettu visio
Tiimioppiminen
Systeemiajattelu

Systeemiajattelu auttaa näkemään koulun monimutkaisena järjestelmänä, kun taas muut taidot ovat avainasemassa yhteisön oppimisessa ja kasvussa.

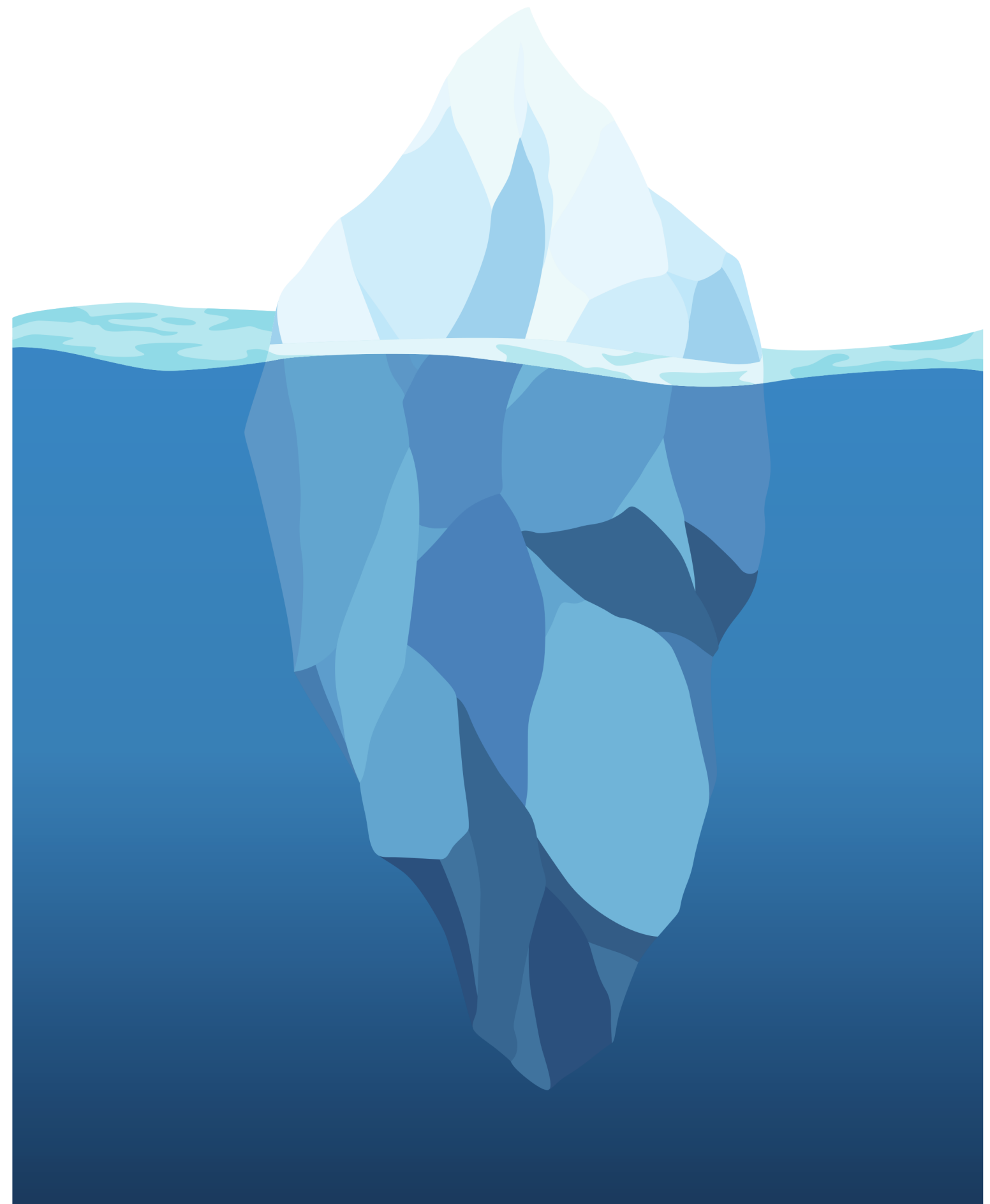
Lähde: Senge, P. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*.

ORGANISAATIO- KULTTUURIN KOLME TASOA

Koulukulttuuria voidaan verrata jäävuoreen, jossa on näkyvä ja piilossa oleva osa. Scheinin jäävuorimalli auttaa meitä ymmärtämään, mitkä asiat ovat selvästi havaittavissa ja mitkä jäävät piiloon, mutta vaikuttavat silti koulun kulttuuriin.

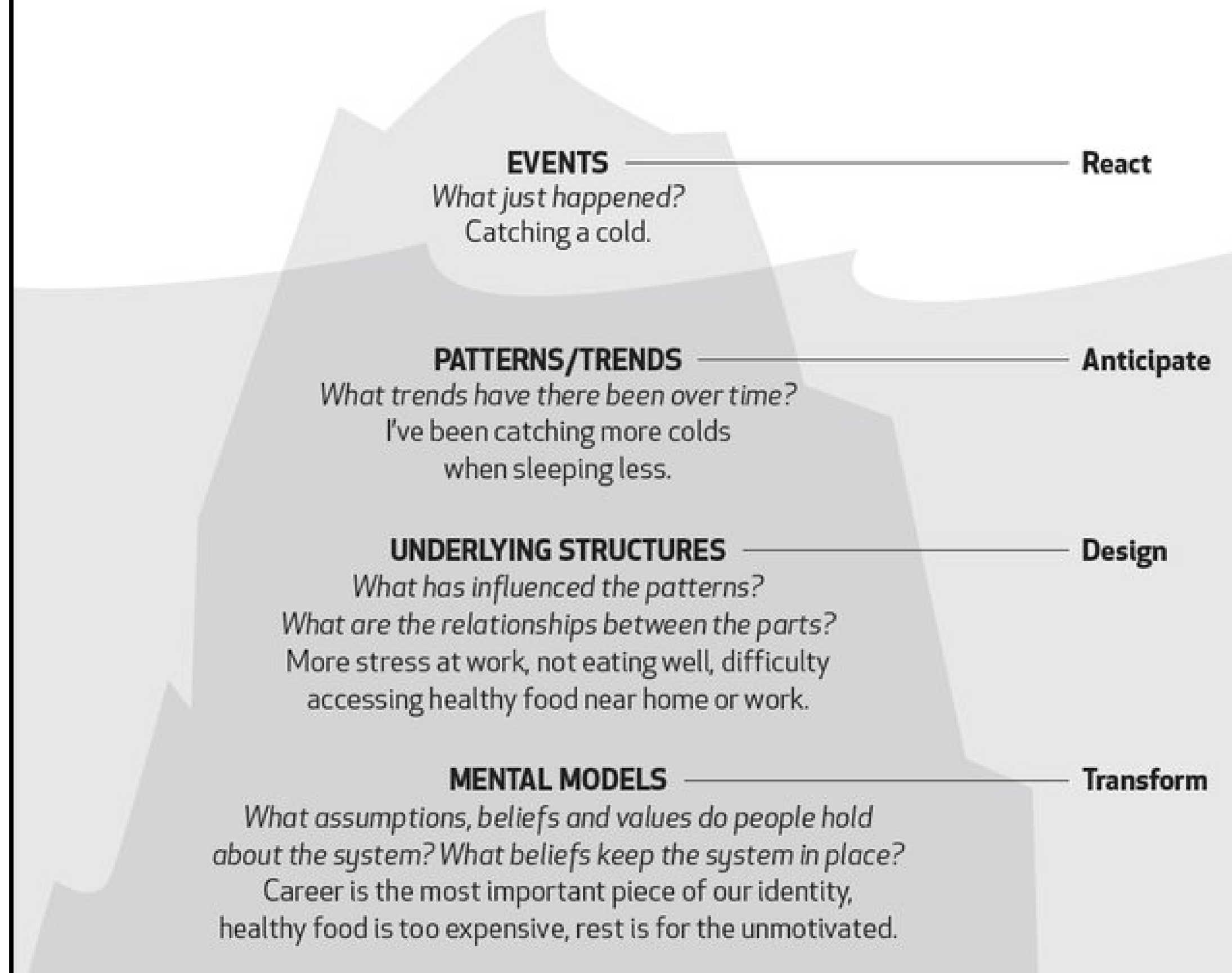
Organisaatiokulttuurin tarkastelun kolme tasoa (Schein 1987)

1. Näkyvät ilmiöt ja rakenteet (artefaktit)
2. Omaksutut arvot
3. Pohjimmaiset oletukset

THE ICEBERG

A Tool for Guiding Systemic Thinking

MAATULLIN ALA-ASTEEN KOULU,
TAPULIKAUPUNKI

OPPITUNTI MEILAHDEN ALA-ASTEEN EKALUOKALLA
1981

OPPITUNTI ITÄ-PAKILAN ALA-ASTEELLA
1980

KOULUA KOSKEVAT MIYYTIT

KOULUA KOSKEVAT MYYTIT

Koulumaailmassa on monia myyttejä, kuten tiedon siirtämisen myytti, tehokkuuden myytti, muuttumattomuuden myytti ja kokeiden myytti.

Nämä uskomukset voivat vaikuttaa koulun toimintakulttuuriin ja oppimiseen.

On tärkeää tunnistaa nämä myytit ja niiden vaikutukset, jotta voimme edistää oppivaa yhteisöä.

Lähde: Peltomaa, I-M. & Luostarinen, A. (2020). Ilmiölähtöistä oppimista tukevan toimintakulttuurin haasteet ja mahdollisuudet

OPETTAJIEN YHTEISTYÖSTÄ

KOULUN TOIMINTAKULTTUURI NÄKYVÄT KÄYTÄNTEET JA RAKENTEET

ESIMERKIKSI OPETTAJIEN YHTEISTYÖ

Millaisia kokemuksia meillä on yhteistyöstä?

- Opinnoista, harrastuksista, töistä tai vaikka opetusharjoittelusta

OPETTAJIEN YHTEISTYÖN MAHDOLLISUUDET

Opettajien yhteistyö on keskeistä oppivan yhteisön luomisessa.

Mahdollistavat tekijät voivat olla avoimuus, yhteiset tavoitteet ja resurssien saatavuus, kun taas estävät tekijät voivat olla yhteisen hukkaaminen, aikapula ja hallinnolliset esteet.

Lähde: Hargreaves, A. & Fullan, M. (2012). Professional Capital: Transforming Teaching in Every School.

MIKSI
RAKENTEITA
ON VAIKEAA
MUUTTAA?

EDGARIN KOLME TASOA VASTAUKSIA KEHITTÄMISEN VAIKEUTEEN

Organisaatiokulttuurin
tarkastelun kolme tasoa
(Schein 1987)

1. Näkyvät ilmiöt ja rakenteet (artefaktit)
2. Omaksutut arvot
3. Pohjimmaiset olettamukset

Totuttuja ajattelutapoja ja toimintamalleja on hidasta muuttaa

- Epäluulot, pelot ja muutoksen hallintaan liittyvät tekijät
- Koulun arki tukeutuu traditioihin

Uusi tarvitsee tilaa korvataakseen vanhan

- "Surutyön" merkitys vanhasta luopumisessa.

Vain koulutus ja kouluttautuminen ei ratkaise, vaikka onkin varmasti tärkeää. Oppimista tapahtuu jatkuvasti.

MIKSI RAKENTEITA ON VAIKEAA MUUTTAA?

Esimerkki amerikkalaisesta
opintolainakeskustelusta.

mm. Sunk cost fallacy

Anthony Michael Kreis ✓

@AnthonyMKreis · [Follow](#)

I see we're having the student loan forgiveness conversation again.

Would it be fair to the people the trolley has already killed to divert it now?

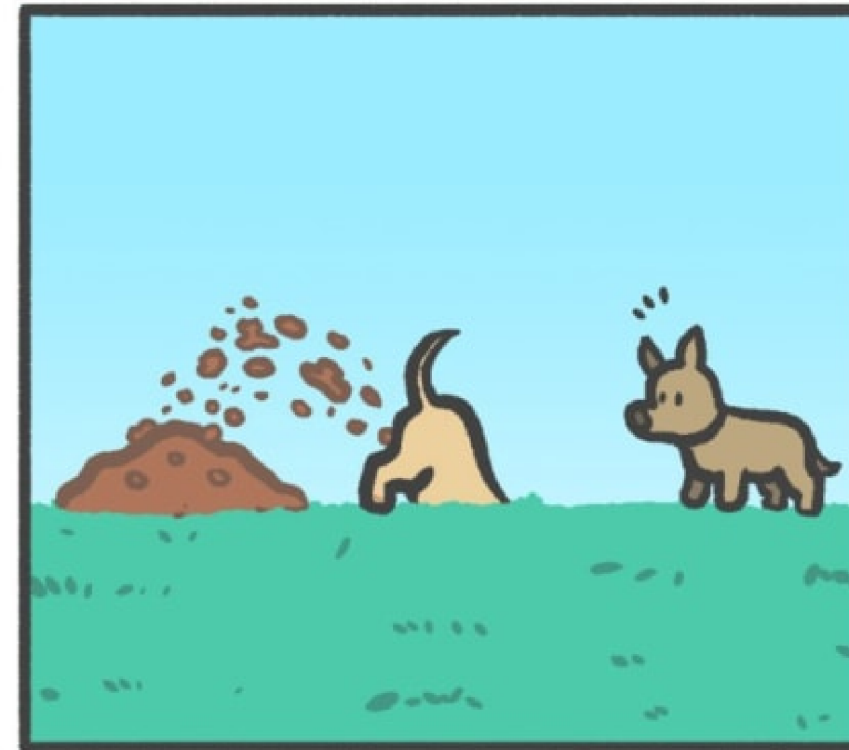

B.E. FOR DOGS:

SUNK COST EFFECT

Duke
UNIVERSITY

CENTER FOR
ADVANCED
HINDSIGHT

BERMAN, FOEHL, TROWER 2017

MITEN
RAKENTEITA
VOIDAAN
MUUTTAA?

- Lukekaa tiiminä oheinen Case-kuvaus, joka on esitelty Dufourin ja kumppaneiden kirjassa Learning by Doing: A Handbook for Professional Learning Communities at Work.
 - The Case Study: Are We Engaged in Collaboration or "Co-blaboration"? Otsikon loppuosa voisi kääntyä suomeksi esimerkiksi "yhteistyötä vai lörpöttelyä" (blab = lörpötellä).
- Case-tehtävän purkaminen.
- Pohtikaa tiiminä lopun kysymystä siitä, miksi rehtorin ponnistelut yhteistyökulttuurin rakentamiseksi ovat saattaneet mennä pieleen? Miten tilannetta voitaisiin parantaa?

CASE- TEHTÄVÄN NOSTOJA

OPETTAJAT KAHVIPÖYDÄSSÄ. VALLILAN RUOTSINKIELINEN KANSAKOULU.

"IF THE ONLY TOOL YOU HAVE IS A
HAMMER, IT IS TEMPTING TO TREAT
EVERYTHING AS IF IT WERE A NAIL"

A. Maslow (1966)

PARKINSON'S LAW OF TRIVIALITY (1957)

PARKINSON'S LAW OF TRIVIALITY (1957)

PARKINSON'S LAW OF TRIVIALITY (1957)

PARKINSON'S LAW OF TRIVIALITY (1957)

Ydinvoimala
10 miljoonaa £
2,5 min

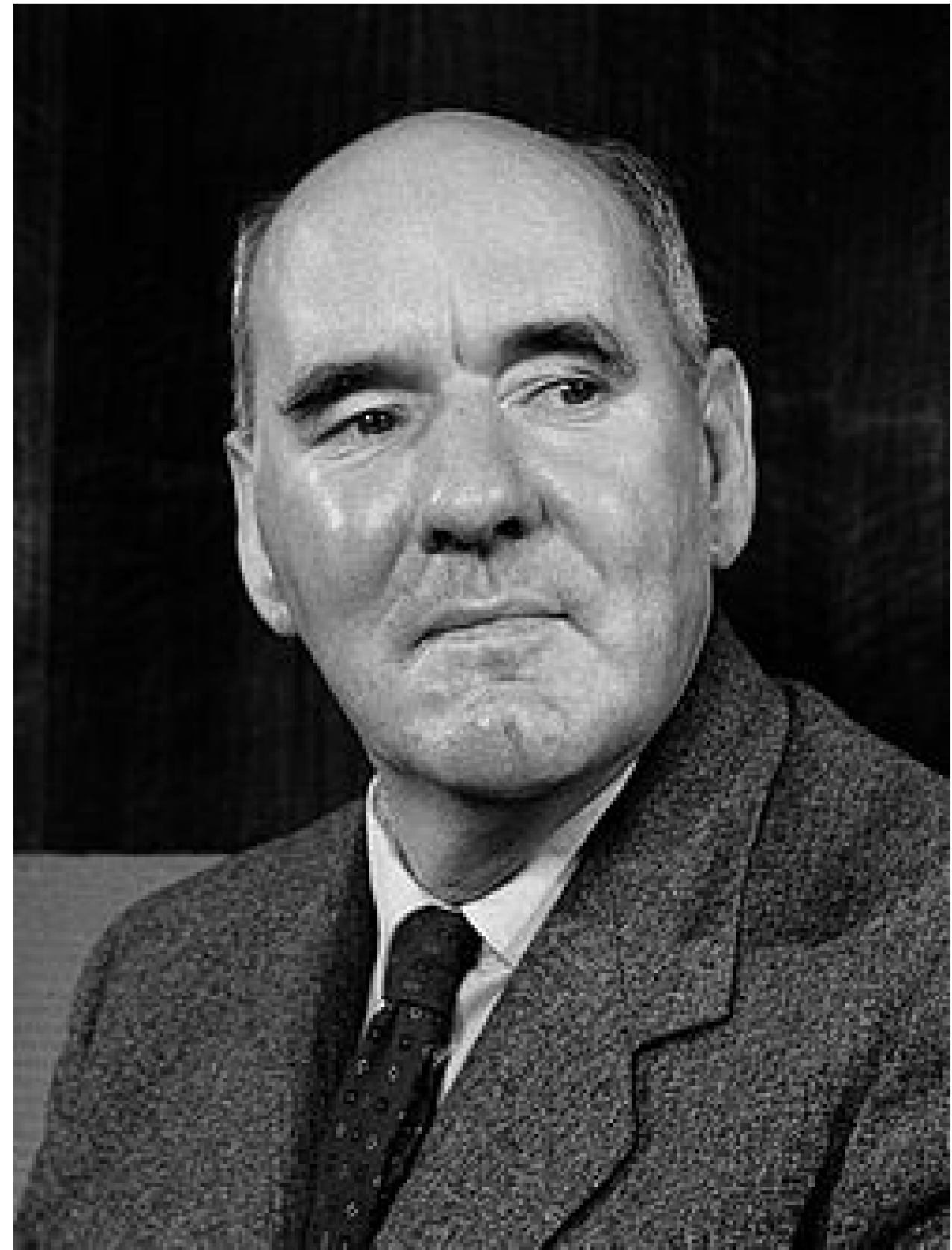

Pyörävaja
350 £
45 min

Kahvinkeitin
21 £
ei päätöstä

BIKESHEDDING

CYRIL NORTHCOTE PARKINSON
1909–1993

KIITOS